

tur: quia ipsa natura de eo non prædicatur in recto, & in abstracto, sed oblique, vel concrete: unde non sequitur, si humana natura est individuum, quod Christus, secundum quod homo, sit individuum; sed quod habeat individuum naturam.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod in propositionibus per se aliter est ex parte subjecti, & ex parte prædicati: quia ex parte subjecti sufficit quod secundum unum tantum eorum quæ in subjecto continentur, prædicatum per se subjecto conveniat; ex parte autem prædicati oportet quod quicquid est in prædicato, per se conveniat subjecto: unde hæc non est per se, *Homo est animal album*; hæc autem est per se, *Albus homo est animal*. Secundum hoc dico, quod in hoc quod dico, *Suppositum*, vel *res naturæ*, duò importantur, scilicet respectus ad naturam communem, & aliud subsistens, cui inest respectus ille: quorum unum inest Christo secundum quod homo, scilicet respectus ad naturam communem; non autem alterum, ut patet ex prædictis: & ideo hæc est falsa: *Christus, secundum quod homo, est suppositum, vel res naturæ*: tamen magis accedit ad veritatem quam aliqua prædictarum, in quantum ista nomina imponuntur per respectum ad naturam communem: unde si suppositum sumatur adjectivè, est vera: *Christus enim, secundum quod homo, supponitur humanæ naturæ, vel est aliquod suppositum humanæ naturæ*: & hoc etiam valet ad ea quæ dicta sunt de persona, & individuo.

Et per hoc etiam patet solutio ad primum.

Ad secundum dicendum, quod quia accidentia non pertinent ad esse rei, sicut natura communis, ideo in nomine subjecti non includitur nisi respectus ad accidens; non autem ratio per se existens, ut significatum ejus, sed sicut præsuppositum: & ideo non est similis ratio de subjecto, & supposito.

Ad tertium dicendum, quod Christus, secundum quod homo, est quædam res, & etiam secundum quod homo, est alicujus naturæ; non tamen sequitur quod sit res naturæ, secundum quod homo: quia plus est in significatione compositi quam in significationibus componentium: quod & in istis accidit; sicut non omnis arma gerens est armiger.

QUÆSTIO II.

Deinde quæritur de filiatione per adoptionem: & circa hoc quærentur duo.

Primo. Quæritur de ea ex parte adoptantis.

Secundo. Ex parte adoptati.

ARTICULUS I.

Utrum Deo conveniat aliquem in filium adoptare.

1. Ad primum sic proceditur. Videtur quod Deo non competat aliquem in filium adoptare. Adoptio enim est alicujus extraneæ personæ in filium, vel nepotem, vel deinceps, legitima assumptio. Sed Deo non est aliqua persona extranea, quia omnes ipse condidit. Ergo ei non competit adoptare.

2. Præterea. Apud nos adoptans non est principium essendi adoptato. Sed Deus est omnibus principium essendi. Ergo non competit ei aliquem adoptare.

3. Præterea. Ille qui filios naturales habet, non

adoptat aliquem, nisi ut condidat hæreditatem cum filiis naturalibus. Sed hæreditas Dei Patris indivisibilis est, quia est ipsemet. Ergo cum ipse habeat naturalem Filium, non competit ei aliquem adoptare.

Sed contra. Adoptio contingit ex benignitate adoptantis ad adoptatum. Sed Deus maxime benignus, & amator est hominum. Ergo ipsi maxime competit adoptare.

Præterea. Quicumque facit aliquos filios per gratiam, adoptat. Sed hoc Deo competit: Joan. 1. 12. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri*. Ergo ipse adoptat.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Videtur quod adoptare sit tantum Dei Patris. Quia secundum leges, illius est adoptare cujus est filios generare. Sed solius Patris in Trinitate est Filium generare naturalem. Ergo ejus solius est filios adoptare.

2. Præterea. Per adoptionem efficitur fratres Christi: Rom. VIII. 29. *Ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*. Sed Christus non est Filius nisi Dei Patris, ut supra dist. 111. (quæst. 1. art. 2.) dictum est. Ergo & nos per adoptionem solius Patris filii sumus.

3. Præterea. Sicut supra dist. 1. (quæst. 11. art. 2.) dictum est, ideo solus Filius incarnatus est, ne nomen Filii transiret ad alterum. Sed non est magis inconveniens nomen Filii transire ad aliam personam quam nomen Patris. Ergo non debet dici adoptare nisi Deus Pater, ne nomen Patris ad aliam personam transeat.

Sed contra. Omne nomen effectum significans in creatura, dictum de Deo, est commune toti Trinitati. Sed adoptare importat effectum in creatura. Ergo toti Trinitati competit.

Præterea. Secundum hoc quod adoptamur in filios Dei, Deus pater noster dicitur. Sed tota Trinitas dicitur pater noster, sicut in I. dist. XVIII. dictum est. Ergo totius Trinitatis est adoptare.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur quod per Filium tantum fiat adoptio, per hoc quod dicitur ad Galat. IV. 4. *Misit Deus Filium suum factum ex muliere... ut adoptionem filiorum reciperemus*.

2. Præterea. Secundum Philosophum V. Metaph. (text. IV.) illud quod est primum in quolibet genere, est causa eorum quæ sunt post. Sed filiatio primo invenitur in Filio. Ergo per ipsum omnes efficitur filii, sicut per bonitatem Filii Dei omnes efficitur boni; & sic ex Patre cælesti omnis paternitas in cælis, & in terra nominatur: ad Ephes. 111.

3. Sed videtur quod fiat per Spiritum Sanctum, per hoc quod dicitur Roman. VIII. 15. *Acceptistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba, Pater*.

Præterea. Per charitatem efficitur filii Dei. I. Joan. 111. 1. *Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur, & simus*. Sed charitas est Spiritus Sanctus. Ergo per ipsum adoptamur.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod adoptatio transfertur ad divina ex similitudine humanorum. Homo enim dicitur aliquem in filium

inm adoptare, secundum quod ex gratia dat jus percipiendæ hæreditatis suæ, cui per naturam non competit. Hæreditas autem hominis dicitur illa qua homo dives est; id autem quo Deus dives est, est perfructio sui ipsius, quia ex hoc beatus est, & ita hæc est hæreditas ejus: unde in quantum hominibus, qui ex naturalibus ad illam fruitionem pervenire non possunt, dat gratiam per quam homo illam beatitudinem meretur, ut sic ei competat jus in hæreditate illa, secundum hoc dicitur aliquem in filium adoptare.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis nulla persona sit sibi extranea quantum ad esse quod ab eo participat, est tamen sibi extranea aliqua persona quantum ad jus percipiendæ hæreditatis.

Ad secundum dicendum, quod ex hoc ipso quod aliquis homo ex alio nascitur, habet jus in hæreditate paternâ: unde non est extraneus, ut adoptari possit. Sed non ex hoc quod aliquis habet esse à Deo, competit sibi jus in hæreditate cælesti: & ideo potest qui habet esse à Deo per creationem, ab eo per gratiam in filium adoptari.

Ad tertium dicendum, quod accidit adoptioni quæ est apud nos, ut per eam dividatur hæreditas, in quantum à multis simul tota haberi non potest. Sed hæreditas cælestis tota simul habetur à patre adoptante, & ab omnibus filiis adoptatis: unde non est ibi divisio, nec successio.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod adoptare convenit toti Trinitati: quia una est operatio totius Trinitatis, sicut & una essentia: sed tamen potest appropriari Patri, in quantum habet similitudinem cum proprio ejus.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis sit solius Patris generare Filium qui sit Deus, tamen totius Trinitatis est producere filios per creationem; & ideo est etiam totius Trinitatis per gratiam filios adoptare.

Ad secundum dicendum, quod ex adoptione quæ est per gratiam, efficitur fratres Christi, in quantum per hoc efficitur filii Dei Patris; non autem in quantum efficitur filii Christi, vel Spiritus Sancti.

Ad tertium dicendum, quod filiatio est relatio ejus quod est à principio; paternitas autem est relatio principii. Totâ autem Trinitas est principium creaturæ. Unde magis potest trahi nomen paternitatis ad alias personas respectu creaturæ, quam filiationis nomen.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod hæc præpositio per potest denotare duplicem causam: scilicet agentem mediam; & sic sumus adoptati à Deo Patre per Filium, ut appropriate loquamur: quia per eum Deus Pater multos filios in gloriam adduxit, ut dicitur ad Hebr. 11. secundum quod eum misit in mundum Salvatorem. Potest etiam notare formalem causam; & hoc dupliciter, vel inhærentem, vel exemplarem. Si inhærentem, sic adoptati sumus per Spiritum Sanctum, cui appropriatur charitas, secundum quam formaliter meremur. Ideo dicitur Ephes. 1. 13. *Signati estis Spiritu pro-*

(1) Vulgata addit, & prædestinavit.

missionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ. Si vero designat causam exemplarem formalem, sic sumus adoptati per Filium: unde Rom. VIII. 29. *Quos præscivit (1) conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*. Et per hoc patet responsio ad objecta.

ARTICULUS II.

Utrum omnibus creaturis conveniat adoptari, & an homines ex ipsa creatione adoptet.

III. P. quæst. XXI. art. 3.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod omnibus creaturis conveniat adoptari. Deus enim dicitur pater noster, quia creavit nos, sicut dicitur Deut. XXXI. 6. *Numquid non ipse est pater tuus?* Sed non est pater creaturarum per naturam, quia sic solius Christi patet est. Ergo est pater per adoptionem: ergo omnibus creaturis convenit adoptari.

2. Præterea. Ex hoc quod Deus aliquid creat, assumit illud in communicationem suorum bonorum ex mera sua bonitate. Sed nihil aliud videtur esse adoptio. Ergo cuilibet creaturæ convenit adoptari.

3. Præterea. Ex ipsa creatione Deus imprimit rationali creaturæ imaginem suam, secundum quam dicitur filius Dei. Sed non adoptat nos, nisi in quantum nos filios suos facit. Ergo ex ipsa creatione ad minus homines adoptat.

Sed contra. Sicut ex dictis patet, adoptio filiorum fit per Spiritum Sanctum. Sed non datur Spiritus Sanctus ratione creationis. Ergo nec adoptio est ratione creationis tantum.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Videtur quod nec Angelis conveniat adoptari. Quia illi convenit adoptari qui non est in domo patrifamilias, & in ipsam inducitur. Sed Angeli semper fuerunt in domo Dei, quia in cælo, empyreo creati sunt. Ergo eis non convenit adoptari.

2. Præterea. Sicut in littera dicitur, nos ideo filii Dei adoptivi dicimur, quia cum nati fuerimus filii iræ, per gratiam facti sumus filii Dei. Sed Angeli nunquam fuerunt filii iræ. Ergo nunquam fuerunt non filii ad minus secundum illos qui dicunt, quod Angeli fuerunt creati in gratia. Ergo Angelis non convenit adoptari.

3. Præterea. Galat. IV. 4. dicitur: *Misit Deus Filium suum... ut adoptionem filiorum reciperemus*. Sed ad Angelos non fuit missus Filius Dei: quia non est factus Angelus, sicut est factus homo, secundum quem modum ad homines missus dicitur. Ergo Angelis non convenit adoptari.

Sed contra. Per Spiritum Sanctum, qui hominibus datur, dicuntur homines adoptari, ut patet ex dictis. Sed Spiritus Sanctus habitat in Angelis, sicut etiam in hominibus. Ergo Angeli, sicut & homines, dicuntur adoptari.

Præterea. Angeli dicuntur fratres, & consortes nostri. Sed hoc non est, nisi secundum quod ab eodem patre, & ad eandem hæreditatem nobiscum sunt adoptati. Ergo eis convenit adoptari.

QUÆS.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur etiam quod Christus sit filius adoptivus. Quia Hieronimus (Lib. II. de Trinit.) dicit: *Potestatis dignitas non amittitur dum carnis (2) humilitas adaptatur: & loquitur de humanitate Christi. Ergo Christus, secundum quod homo, est filius adoptivus.*

2. Præterea. Non videtur sequi aliquod inconueniens, si dicamus Christum suum adoptivum: neque enim sequitur quod fuerit filius iræ, neque aliquando fuerit non filius: quia Angeli nunquam filii iræ fuerunt, & tamen dicuntur filii adoptivi. Ergo nihil prohibet Christum dicere filium adoptivum.

3. Præterea. Major est dignitas filii adoptivi quam servi. Sed Christus, secundum quod homo, dicitur servus; ut patet Philip. II. Ergo multo fortius potest dici filius adoptivus.

4. Præterea. Per inhabitationem Spiritus Sancti homo efficitur filius adoptivus. Sed super Christum requieuit Spiritus Sanctus, ut dicitur Isai. XL. Ergo ipse debet dici filius adoptivus.

5. Præterea. Augustinus in I. Lib. de prædestinatione sanctorum cap. xv. dicit: *Ea gratia fit ab initio fidei suæ homo quicumque Christianus, qua gratia ille homo ab initio suo factus est Christus. Sed quicumque homo fit ab initio Christianus, fit per gratiam adoptionis. Ergo & ille homo factus est Christus per gratiam adoptionis, & ita est filius adoptivus.*

Sed contra. Super illud Rom. I. *Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute*, dicit Ambrosius: (a) „Volvi, & revolvi Scripturas. Christum nunquam filium adoptivum inveni.“ Ergo non est dicendus filius adoptivus.

Præterea. Adoptare totius Trinitatis est. Si ergo Christus esset filius adoptivus, esset filius Trinitatis; quod esse non potest, ut supra dist. IV. dictum est.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod, sicut supra dist. VIII. dictum est, de ratione filiationis est ut filius producat in similitudinem speciei ipsius generantis. Homo autem in quantum per creationem producit in participationem intellectus, producit quasi in similitudinem speciei ipsius Dei: quia ultimum eorum secundum quæ natura creata participat similitudinem nature increate, est intellectualitas: & ideo sola rationalis creatura dicitur ad imaginem, ut in II. Lib. dist. XVI. dictum est: unde sola rationalis creatura per creationem filiationis nomen adipiscitur. Sed adoptio, ut dictum est, requirit ut adoptatus jus acquiratur in hereditatem adoptantis. Hereditas autem ipsius Dei est ipsa sua beatitudo, cuius non est capax, nisi ipsa rationalis creatura: nec ipsi acquiritur ex ipsa creatione, sed ex dono Spiritus Sancti, ut dictum est. Et ideo patet quod creatio irrationalibus creaturis nec adoptionem, nec filiationem dat; creaturæ autem rationali dat quidem filiationem, sed non adoptionem.

(2) Al. *humanitas*. (3) Al. *habitus*.

Ex EDIT. P. NICOL. (a) Nihil tale Commentarius in Epistolas Pauli qui ementio Ambrosii nomine prænotatur; nec alibi apud verum & legitimum Ambrosium occurrit; etsi Lib. I. de Fide cap. VII. Non est idem adoptivus, & verus, inquit, nec Filius diceret: *Unum sumus* (Joan. X.) *si se cum uno qui verus non esset ipse conferret, &c.*

Ad primum ergo dicendum, quod filiatio per adoptionem addit supra filiationem per creationem, sicut perfectum supra diminutum, & sicut gratia super naturam: unde per creationem homo non efficitur filius naturalis, neque adoptivus, sed tantum dicitur filius creatione; creaturæ autem irrationales nullo modo.

Ad secundum dicendum, quod communicatio quorumcumque bonorum non sufficit ad adoptionem; sed communicatio hereditatis: unde nec aliqua creatura dicitur adoptari ex hoc quod sibi aliqua bona communicantur à Deo, nisi communicetur ei hereditas, quæ est divina (3) beatitudo.

Ad tertium dicendum sicut ad primum.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod beata fruitio sicut excedit naturam humanam, ita & naturam angelicam; unde sicut hoc homini datur ex gratia, & non ex debito suæ naturæ, ita Angelo; & propter hoc sicut competit homini adoptari, ita & Angelo.

Ad primum ergo dicendum, quod domus Dei, in quantum filii adoptivi inducuntur, non dicitur cælum empyreum, sed ipsa beatitudo divina, secundum quam Deus in semetipso quiescit, & facit alios in se quiescere; & in hac domo non semper fuerunt, quia non fuerunt creati beati.

Ad secundum dicendum, quod accidit adoptioni quod adoptatus fuerit filius iræ, vel quod fuerit prius tempore non filius: unde ponitur in littera magis ad evidentiam adoptionis quam ad necessitatem. Sed hoc est de necessitate adoptionis ut prius natura sit non filius quam filius, ut filiatio sibi ex natura sua non competat, sed ex gratia quacumque collata; & hoc bene invenitur in Angelo.

Ad tertium dicendum, quod quamvis missio Filii in carnem non fuerit facta ad Angelos; fuit tamen facta ad eos missio quæ est in mentem, ut in I. Lib. dist. III. dictum est.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod Christus nullo modo dicendus est filius adoptionis, quia ei competit ex sua natura, secundum quam æternaliter à Patre nascitur, habere jus in hereditate paterna: quia omnia quæ habet Pater, sua sunt, ut dicitur Joann. XVI. unde hoc jus non acquiritur ei per gratiam advenientem, ut possit dici filius adoptivus.

Ad primum ergo dicendum, quod humanitas adoptatur non ipso capite, sed in membris ejus; & sic intelligendum est verbum Hilarii. Vel dicendum, quod etsi adoptio aliquo modo possit dici de natura creata, quæ per gratiam trahitur in participationem divinæ bonitatis in unitate divinæ personæ; non tamen oportet quod supposito conveniat, cui naturaliter convenit esse beatus.

Ad secundum dicendum, quod sequitur inconueniens, quod Christus ad minus natura, vel intellectu esset prius non filius quam filius, sicut est

QUÆSTIO II. & III.

de Angelis; quod nullo modo stare potest quantum ad secundam opinionem, quæ ponit, quod nullum suppositum præintelligitur unioni; nec filiatio convenire potest nisi supposito perfecto.

Ad tertium dicendum, quod Christus cum dicitur servus, importat subjectionem tantum: unde Christus secundum quod homo, dicitur servus, sicut minor Patre: non autem importat acquisitionem per gratiam ejus quod ei convenit per naturam, sicut filius adoptivus: & ideo nomen servitutis aliquo modo conceditur in Christo, non autem nomen adoptionis.

Ad quartum dicendum, quod aliis hominibus per Spiritum Sanctum inhabitantem acquiritur jus in hereditate cælesti de novo, quod eis non competit per naturam, sicut Filio Dei competit: unde per Spiritum Sanctum inhabitantem non dicitur adoptari.

Ad quintum dicendum, quod est similitudo quantum ad rationem gratiæ, quia utraque est sine meritis præcedentibus; non autem quantum ad effectum: quia illa est gratia unionis, secundum quam efficitur naturalis filius; sed gratia qua homo fit Christianus non facit filium naturalem, sed facit tantum adoptivum.

QUÆSTIO III.

Utrum prædestinatio Christi sit de natura, an de persona.

1. Deinde quæritur de prædestinatione Christi. Et videtur quod non sit de persona. Prædestinatio enim Christi est ad filiationem, quia *prædestinatus est Filius Dei in virtute*: Rom. I. 4. Sed filiatio non competit naturæ. Ergo prædestinatio non est de natura.

2. Præterea. Ejus videtur prædestinari cuius est agere, quia ejus est etiam felicitari. Sed agere est suppositi, & non naturæ. Ergo prædestinatio non est de natura.

3. Præterea. Humana natura est unius rationis in Christo, & in aliis hominibus. Sed in aliis hominibus prædestinatio non est de natura. Ergo nec in Christo.

Sed contra. Rom. I. dicit Glossa, quod prædestinatio est uno modo de eo quod non semper fuit. Sed nihil est in ipso Christo quod non semper fuerit, nisi humana natura. Ergo prædestinatio est de natura.

Præterea. Ex hoc aliquis prædestinatur quod prævidetur Deo uniendus per gratiam unionis. Sed humana natura ab æterno est prævisa Deo unienda per gratiam unionis. Ergo humana natura est prædestinata in Christo.

QUÆSTIUNCULA II.

1. Uterius. Videtur quod prædestinatio Christi non sit conformis prædestinationi nostræ. Quia secundum Augustinum prædestinatio qua nos prædestinamur, est propositum miserendi. Sed hoc non competit prædestinationi Christi, quia ipse nunquam fuit miser. Ergo prædestinatio sua, & nostra non sunt unius rationis.

2. Præterea. Effectus prædestinationis est gratia. Sed gratia Christi est alterius rationis quam gratia nostra: quia nostra gratia non est unionis in persona, sicut sua. Ergo nec prædestinatio ejus, & nostra sunt ejusdem rationis.

In III. Sent. Tom. III.

Ex EDIT. P. NICOL. (a) Ex Augustino mutuata,

3. Præterea. Operationes differunt penes terminos. Sed filiatio naturalis, ad quam terminatur prædestinatio Christi, non est unius rationis cum filiatione adoptionis, ad quam terminatur nostra prædestinatio. Ergo non sunt unius rationis prædestinationes.

Sed contra est quod utrique prædestinationi competit una definitio, scilicet prædestinatio est præparatio gratiæ in præsentem, & gloriæ in futuro. Ergo sunt unius rationis.

Præterea. Rom. I. dicit Glossa, (a) quod præclarissimum exemplar nostræ prædestinationis præcessit in Christo. Ergo est unius rationis: quia exemplar, & exemplatum sunt unius rationis.

QUÆSTIUNCULA III.

1. Uterius. Videtur quod prædestinatio ejus sit causa efficiens nostræ prædestinationis. Ephes. I. 5. dicitur: *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum. Sed per denotat causam efficientem, quando dicitur Pater operari per Filium. Ergo ejus prædestinatio est causa efficiens nostræ prædestinationis.*

2. Item. Videtur quod sit causa exemplaris per illud quod dicitur Rom. VIII. 29. *Quos prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui.* Sed imago ad exemplaritatem pertinet. Ergo est causa exemplaris nostræ prædestinationis; sicut etiam sua resurrectio nostræ resurrectionis.

3. Item. Videtur quod finalis. Quia nostra prædestinatio videtur esse ordinata ad impletionem corporis Christi, ut patet Ephes. IV. unde ipse videtur esse finis nostræ salutis. Ergo & ejus prædestinatio nostræ prædestinationis.

Sed contra. Æternum non habet causam. Sed prædestinatio nostra est æterna. Ergo non habet causam Christi prædestinationem.

Præterea. Christus non est prædestinatus, nisi secundum quod homo. Sed ipse, secundum quod homo, non est causa nostri, sed secundum quod Deus. Ergo prædestinatio ejus non est causa prædestinationis nostræ.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod prædestinatio accipitur communiter, & proprie. Communiter pro præscientia, & præordinatione cujuscumque; & sic patet quod prædestinatio potest esse de natura. Secundum autem quod proprie accipitur, importat ordinem prædestinati ad gratiam. Gratia autem creaturæ facit unionem ad Deum: quæ quidem duplex est: scilicet per operationem, secundum quam nos unimur Deo, cognoscendo, & amando ipsum; & in persona; & secundum hoc humana natura fuit unita Deo: & ideo cum prædestinatio Christi ordinetur ad gratiam unionis in persona, potest dici, quod natura est prædestinata, vel persona ratione naturæ.

Ad primum ergo dicendum, quod prædestinatio Christi primum effectum habet ipsam unionem: unde cum unio sit naturæ, potest etiam dici prædestinata; quamvis sibi filiatio non conveniat, quia filiatio non est primus effectus prædestinationis, sed consequitur ad unionem.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit

de